

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. № .....

София, ... 202 ... г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

ОТ

КИРИЛ АНАНИЕВ-МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

С проекта на Постановление се предлагат изменения и допълнения в Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията, приета с Постановление № 129 на Министерския съвет от 2012 г. (обн. ДВ. бр. 49 от 2012 г.), в Класификатора на длъжностите в администрацията, приет с Постановление № 129 на Министерския съвет от 2012 г. (обн., ДВ. бр. 49 от 2012 г.), както и в Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, приета с Постановление № 129 на Министерския съвет от 2012 г. (обн. ДВ. бр. 49 от 2012 г.).

Разпоредбата на чл. 31, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) установява принципа, че представителството на държавата по граждански дела се осъществява от министъра на финансите, освен когато в закон е предвидено друго. Това законодателно решение се дължи на обстоятелството, че присъдените срещу държавата суми се заплащат от държавния бюджет, и съвсем естествено Министерството на финансите е най-заинтересованото ведомство по отношение защитата на публичните финансови интереси. Разпоредбата на чл. 31, ал. 1 от ГПК се прилага и в наказателното производство, поради което министърът на финансите представлява държавата, когато в резултат на престъпно деяние е ощетен държавния бюджет. Освен това, министърът на финансите представлява Република България и по международни арбитражни производства и свързаните с тях производства, по

които държавата е конституирана като страна. Подобен подход е възприет и от повечето държави в Европа, като те се представляват по международните арбитражни дела от своето Министерство на финансите, чрез специализирано самостоятелно звено в него за процесуално представителство. Такава е практиката например в Унгария, Румъния, Чехия, Словакия и други държави.

Процесуалното представителство се осъществява от упълномощени от министъра на финансите юрисконсулти от дирекция „Съдебна защита“, която е част от специализираната администрация на Министерството на финансите. Към момента в Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията (НПКДА) не е предвидено диференцирано длъжностно наименование за процесуалните представители, които осъществяват процесуалното представителство на българската държава по съдебни и арбитражни дела пред правораздавателните органи в страната и пред чужди юрисдикции, включително в международните арбитражни производства.

Към настоящия момент процесуалните представители на държавата попадат в обхвата на чл. 7, ал. 9 от НПКДА, т.е. в длъжността „юрисконсулт“, която е свързана с осъществяването на процесуално представителство на съответния орган на държавната власт, както и с изразяването на становища или с разработването на предложения за решения на правни проблеми, свързани с дейността на съответната администрация.

Спецификите на процесуалното представителство на българската държава предпоставя разграничение на служителите, осъществяващи тази дейност от останалите юрисконсултски длъжности в държавната администрация.

Следвайки логиката на НПКДА за регламентация на самостоятелни позиции за специфичните дейности по правни съвети и/или процесуално представителство, осъществявани само в конкретни административни структури, е необходимо да се обособи нова длъжност за процесуалните представители на българската държава, която да се използва само в Министерството на финансите. Аналогичен нормативен подход е използван за длъжностите „правен съветник“ в администрацията на Министерския съвет, „правителствен агент“ в Министерството на правосъдието и „правителствен процесуален агент“, в Министерството на външните работи, регламентирани съответно в чл. 7, ал. 13, ал. 15 и ал. 16 от НПКДА.

Служителите в дирекция „Съдебна защита“ към настоящия момент заемат юрисконсултски длъжности в три длъжностни нива - юрисконсулт, старши юрисконсулт и главен юрисконсулт. Както вече бе посочено по-горе юрисконсултската длъжност е обща за всички административни структури и е свързана с осъществяване на процесуалното представителство на съответния орган или на юридическото лице. Юрисконсултите в дирекция „Съдебна защита“ на Министерството на финансите осъществяват процесуалното представителство не само на органа на държавна власт или на юридическото лице (каквото е определението в НПКДА за длъжността „юрисконсулт“), а и на българската държава, като това е водещата и най-значима функция на административното звено. Ето защо, процесуалното представителство на държавата по реда на чл. 31, ал. 1 от ГПК, е необходимо да се осъществява от специфични длъжности, така както е нормативно предвидено държавата да се представлява пред Европейския съд по правата на човека от правителствени агенти, а пред съдебните институции на Европейския съюз – от правителствените процесуални агенти.

Освен това, в законодателството липсват разпоредби, които да предоставят възможност трудовите възнаграждения на процесуалните представители на държавата и на техния ръководител да надвишават размера на основната месечна заплата по нива и степени, определен в Приложение 1 от Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация (НЗСДА).

Освен изложеното, друга съществена причина, обуславяща нормативните изменения, е сериозно нарастващият брой на заведени срещу държавата съдебни и арбитражни производства. От публикувания на сайта на МФ отчет за изпълнението на програмния бюджет на МФ за 2019 г. е видно, че общият брой на активно водените през отчетния период дела (извън международните арбитражни дела) е 971, от които 695 са висящи, 140 са спечелени, 42 са загубени и 94 са приключили като в производството държавата, министърът на финансите или Министерството на финансите са били конституирани като ответник, трето лице – помагач или заинтересована страна.

Към днешна дата България участва в 5 международни арбитражни дела, които се разглеждат в един и същ момент. Отделно от това, Република България е получила 6 уведомления за възникнали инвестиционни спорове и във връзка с тях към настоящия момент са в ход процедури на преговори с цел доброволно уреждане на споровете, по реда на двустранните инвестиционни спогодби. Също така, към настоящия момент Република България води преговорни процеси във връзка с прекратяване на договорите за дългосрочно изкупуване на електрическа енергия, сключени от „Националната електрическа компания“ ЕАД с „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД и „Ей И Ес-3С Марица изток 1“ ЕООД.

Илюстрираната специфика на работа и сериозно нарастващия брой на заведени срещу държавата съдебни и арбитражни производства изискват много добре подготвени специалисти в областта както на българското материално и процесуално право, така и тясна специализация в областта на международното арбитражно право и правото на Европейския съюз.

На фона на изложеното, в последните години се наблюдава трайна тенденция за напускане на звеното, осъществяващо процесуалното представителство на държавата, на високо квалифицирани и обучени кадри; значителен спад на броя на кандидатите в обявените конкурсни процедури за заемане на обявените свободни позиции, както и липса на интерес от участие в конкурсните процедури на добре подготвени и мотивирани кандидати; несъответствие между обема и степента на сложност на извършената работа и заплащането на юриконсултите на държавата. Причините за напускането на служителите не се корени в липсата на интерес към работата или в несправяне със служебните задължения, а са в голяма степен обусловени от възможностите за получаване на по-високо заплащане на труда в сходните юридически професии.

В обобщение, в условията на нарастващ обем на вътрешни и международни дела, е налице задълбочаваща се криза в обезпечеността на административния капацитет на дирекцията, осъществяваща процесуалното представителство на държавата. Изложените обстоятелства създават сериозен риск за публичните финансови интереси, поради обективната невъзможност от осигуряването на ефикасна и ефективна защита както по арбитражните дела с огромен материален интерес, така и по многобройните дела пред съдилищата в страната. За решаване на поставените проблеми се предвижда да се създаде нова специфична длъжност в Министерството на финансите и да се актуализира предлаганото заплащане.

Вземайки предвид горното, предлагам да бъдат изменени и допълнени разпоредбите в Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията, приета с Постановление № 129 на Министерския съвет от 2012 г. (обн. ДВ. бр. 49 от 2012 г.), в Класификатора на длъжностите в администрацията, приет с Постановление № 129 на Министерския съвет от 2012 г. (обн., ДВ, бр. 49 от 2012 г.), както и в Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, приета с Постановление № 129 на Министерския съвет от 2012 г. (обн. ДВ. бр. 49 от 2012 г.).

С проекта на постановление ще се регламентира нова длъжност „юриконсулт по чл. 31, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс“, степенувана в три групи, подредени в низходящ ред – съответно главен юриконсулт по чл. 31, ал. 1 от Гражданския процесуален

кодекс, старши юрисконсулт по чл. 31, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс и юрисконсулт по чл. 31, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс, като се вземат предвид обхватът и обемът на изпълняваната от тях дейност. Длъжността ще се полза в дирекция „Съдебна защита“ в Министерството на финансите и ще е свързана с процесуалното представителство на държавата от министъра на финансите по съдебни и арбитражни дела пред правораздавателните органи в страната и пред чужди юрисдикции, включително в международните арбитражни производства. Предвижда се длъжностите в дирекция „Съдебна защита“ да попадат в по-високи длъжностни нива, като за по-високите длъжности ще се изисква по-дълъг професионален опит, с изключение на най-ниската длъжност. В Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация ще се създаде възможност индивидуалните месечни заплати на служителите на пълно работно време в дирекция „Съдебна защита“ и на техния ръководител да надвишават с до 30 на сто максималния размер на основната месечна заплата за съответното ниво и степен.

Промените ще постигнат хармонизиране на нормативния подход при определяне на длъжностите в държавната администрация и ще развият и допълнят констатираната празнота в структурата на администрацията. С приемането на проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение на нормативни актове на Министерския съвет ще се осигури възможност за привличане на млади квалифицирани служители чрез предлагане на адекватно заплащане на труда, както и за задържане на обучените служители, получили тясна специализация в областта на националното процесуално право и на международното публично право. Създаването на нови специфични длъжности ще осигури качествена услуга по процесуално представителство на държавата, министъра на финансите и Министерството на финансите. Крайната цел е осигуряване на ефективна и ефикасна защита на публичните финансови интереси.

Извършена е оценка на ресурсната обезпеченост за реализиране на промените, като се предвижда финансовите средства да бъдат в рамките на утвърдените разходи по бюджета на Министерството на финансите. Съпоставката между броя и стойността на висящите съдебни и арбитражни производства и необходимите средства за обезпечаване на административния капацитет на звеното сочи, че положителните ефекти от промяната ще надхвърлят значително очакваните разходи от реализирането ѝ.

С проекта на постановление не се въвеждат норми на европейското право, поради което не е необходимо и не е изготвена таблица за съответствието с правото на Европейския съюз.

По проекта на постановление е извършена частична предварителна оценка на въздействието, която е съгласувана от дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет.

В изпълнение на чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове и чл. 85 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация по проекта на акт са проведени обществени консултации, като проектът на постановление, докладът към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет от съгласуването на извършената частична предварителна оценка на въздействието, са публикувани на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни. Получените в посочения срок становища са отразени съгласно приложената справка.

Проектът на акт е съгласуван в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Получените в установения срок становища са отразени съгласно приложената справка.

Приемането на представения проект на Постановление на Министерския съвет не налага осигуряването на допълнителни бюджетни средства, поради което е изготвена финансова обосновка съгласно образеца по приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме приложения проект на постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет;
2. Финансова обосновка;
3. Частична предварителна оценка на въздействието;
4. Копие на становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет;
5. Справка за отразяване на становищата, получени при междуведомственото съгласуване;
6. Проект на съобщение до средствата за масово осведомяване.

МИНИСТЪР:

КИРИЛ АНАНАНИЕВ